

Uppföljning av regional yrkesinriktad vuxenutbildning

Utbildning 2020 och etablering 2019

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2021-12-06

Diarienummer: 2021:2126

Skolverket, Stockholm 2021

Innehåll

Sammanfattning	4
1. Bakgrund.....	5
Om kommunal vuxenutbildning.....	5
Statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.....	5
Skolverket ska följa upp hur bidraget använts	7
Om statistiken	7
2. Uppföljning av utbildningar som finansierats med statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning 2020	10
Vissa osäkerheter gällande personnummer rapporterade i statsbidragsredovisningen	10
Antal elever och deltagare i statsbidragsfinansierad regional yrkesinriktad vuxenutbildning	11
Yrkesinriktningar i regionalt yrkesvux	12
Antal elever som läst yrkesvux eller lärlingsvux i kombination med svenska för invandrare eller svenska som andraspråk	14
Bakgrundsinformation om eleverna	15
3. Etablering på arbetsmarknaden efter utbildningar som finansierats med statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning	19
Antalet elever uppdelat på inriktning och kön	19
Etableringsstatus efter avslutade studier	21
Etableringsstatus per bidrag	22
Etableringsstatus per yrkesinriktning	23
Statsbidragsfinansierad utbildning och annan yrkesutbildning i komvux	24
Kombination av yrkesutbildning och svenska för invandrare eller svenska som andraspråk.....	25
Etableringsstatus bland kvinnor och män	26
Bilaga 1 – Etableringsstatus.....	28

Sammanfattning

I denna promemoria redovisar vi uppdraget att följa upp den utbildning och de elever som studerat inom ramen för statsbidraget för regional yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux).

- Nästan 60 000 elever har läst statsbidragsfinansierade kurser inom regionalt yrkesvux 2020. Det är en ökning med 21 procent från 2019. Sedan regionalt yrkesvux infördes 2017 har antalet elever som läser statsbidragsfinansierade kurser ökat med nära 60 procent.
- Vård och omsorg är den vanligaste inriktningen på studierna, uppskattningsvis en tredjedel av eleverna inom yrkesvux läser mot vård och omsorg. Inom lärlingsvux är barn och fritid den vanligaste inriktningen. Den vanligaste förarutbildningen är den längre godstransportutbildningen.
- 15 500 elever som 2018 läste statsbidragsfinansierade kurser i regionalt yrkesvux avslutade sina studier i komvux det året. Av dessa elever hade hälften en etablerad ställning på arbetsmarknaden 2019. Cirka 80 procent av eleverna hade någon form av anknytning till arbetsmarknaden 2019.
- Elever som läst en längre yrkesutbildning (motsvarande ett helt års studier) är generellt sett etablerade i högre utsträckning än de som läst en kortare yrkesutbildning. Nära 70 procent av de som läst en längre utbildning med inriktning vård och omsorg var etablerade året efter de avslutade sina studier.
- Drygt en tredjedel av de elever som 2018 avslutade yrkesvux eller lärlingsvux i kombination med studier i svenska för invandrare (sfi) eller svenska som andraspråk (sva) hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden året därpå. Av de som läst en längre yrkesutbildning i kombination med sfi eller sva var nära 50 procent etablerade på arbetsmarknaden. Elever som läst en kombinationsutbildning är generellt sett etablerade i högre utsträckning jämfört med de som enbart studerat i sfi.

1. Bakgrund

I det här avsnittet ger vi en kortfattad överblick av kommunal vuxenutbildning och av statsbidraget för regional yrkesinriktad vuxenutbildningen samt en beskrivning av statistiken och det mått som vi använder för att mäta etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier.

Om kommunal vuxenutbildning

Kommunal vuxenutbildning (komvux) ska stödja och stimulera vuxna i sitt lärande. Vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja sin personliga utveckling. Utbildningen ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Det är elevens behov och förutsättningar som ska vara utgångspunkt för utbildningen. Komvux anordnas i form av kurser på grundläggande och gymnasial nivå, svenska för invandrare (sfi) samt som särskild utbildning.¹ Inom komvux på grundläggande nivå finns det nationella kurser och delkurser samt orienteringskurser. Inom komvux på gymnasial nivå finns det nationella kurser, orienteringskurser, individuella kurser och komvuxarbete.²

Statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning

Sedan den 1 januari 2017 kan kommuner söka statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux). Statsbidraget regleras av förordning (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning. Bidraget ska ge fler vuxna en möjlighet att gå en yrkesutbildning inom komvux. Regionalt yrkesvux består av följande bidrag:

- Yrkesvux
- Lärlingsvux
- Yrkesförarutbildning

Yrkesvux och lärlingsvux kan även studeras i kombination med utbildning i svenska för invandrare (sfi) eller svenska som andraspråk (sva). Storleken på statsbidraget skiljer sig åt mellan och inom bidragen. I yrkesvux ger till exempel utbildning i yrkesämnen inom vård och omsorg 35 000 kr per årsstudieplats (800 poäng) och utbildning i yrkesämnen inom bygg och anläggning ger 75 000 kr per årsstudieplats. Inom lärlingsvux lämnas ersättning med 50 000 kr per årsstudieplats oavsett yrkesområde. I det bidraget är det även möjligt att söka

¹ Den 1 juli 2020 upphörde särskild utbildning för vuxna som en egen skolform och blev en del av komvux.

² Från och med 1 juli 2021 ersattes gymnasiearbetet av komvuxarbetet.

bidrag för att ersätta arbetsplatser och utbildning för handledare. Bidraget för yrkesförarutbildning är olika stort beroende på typ av yrkesförarutbildning som genomförts.

För att söka statsbidraget behöver minst tre kommuner samverka om planering och genomförande av utbildningen. De samverkande kommunerna ska erbjuda kombinationer av nationella kurser i yrkesämnen som är relevanta för ett yrkesområde (sammanhållna yrkesutbildningar). De ska även erbjuda enstaka kurser i yrkesämnen. Dessutom åtar sig kommunerna att inom yrkesvux själva finansiera utbildning motsvarande en viss omfattning av den utbildning som de får statsbidrag för, det så kallade medfinansieringskravet. Medfinansieringskravet gäller inte för lärlingsvux eller yrkesförarutbildning. Kravet om medfinansiering ändrades till bidragsåret 2021. Från att kommunerna behövde finansiera lika mycket utbildning som de fick statsbidrag för behöver de från och med bidragsåret 2021 finansiera motsvarande 3/7 av platserna de får bidrag för. För åren som den här uppföljningen gäller var medfinansieringskravet fortfarande att de behövde finansiera lika många platser som de fick bidrag för. De samverkande kommunerna ansöker om bidraget gemensamt.³ Alla kommuner har de senaste åren ansökt och tagit del av statsbidraget.

Förändringar och tillägg till regionalt yrkesvux 2020

Från och med 2020 fick Skolverket ett anslag för hela regionalt yrkesvux och kunde fördela medlen till de olika bidragen utifrån söktryck.⁴ Som följd kunde vi bevilja ett högre belopp inom lärlingsvux och yrkesförare jämfört med tidigare år.

För att avlasta kommunerna ekonomiskt, till följd av pandemin, infördes ett tillfälligt statsbidrag som reglerades av förordning (2020:592) om extra statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning för 2020. Syftet med bidraget var att täcka kommunernas kostnader för medfinansierade platser inom yrkesvux och yrkesvux i kombination med sfi och 2020. Bidrag kunde även sökas för att bekosta nya utbildningsplatser.

Till följd av coronapandemin genomfördes även ett antal ändringar. Regleringen kring det arbetsplatsförlagda lärandet kompletterades för att tydliggöra vad som gäller när arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas. 54 000 000 kronor tillsköttes för utbildning enligt förordning (2016:937) för utbildning inom äldreomsorg eller hälso- och sjukvård.

Det skedde ett flertal förordningsändringar under 2020. Bland annat ändrades medfinansieringskravet så som vi beskrivit i förgående avsnitt. En ny paragraf infördes, 31 a, vilken medförde en ny bidragsdel för stödjande insatser inom utbildning som kombineras med sfi och svenska som andraspråk. Ändringen skedde i början av år 2020, efter att beslut om ansökan redan fattats. Regelverket blev alltså aktuellt först inför bidragsåret 2021.

³ För mer information om de regleringar som styr Regionalt yrkesvux, se förordning (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

⁴ Innan 2020 tilldelades varje bidrag ett eget belopp i Skolverkets regleringsbrev.

Skolverket ska följa upp hur bidraget använts

Skolverket ska följa upp statsbidraget för regionalt yrkesvux. Uppföljningen regleras i § 35 i förordningen för statsbidraget.

Förordning (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning

§ 35 Statens skolverk ska följa upp vilka utbildningar statsbidraget har använts till och hur bidraget har använts uppdelat på kön, ålder, tidigare utbildningsnivå, andel utrikes och inrikes födda och, för utrikes födda, vistelsetid i Sverige. Av uppföljningen ska det även framgå i vilken utsträckning elever som slutfört regionalt yrkesvux är sysselsatta i arbete. (...)

Uppföljningen kan sägas vara tvådelad – en del som beskriver vilka utbildningar som bidraget använts till och vilka elever som läst utbildningarna, och en del som följer upp elevernas etablering efter avslutad utbildning.

I del 2 av promemorian redovisar vi vilka utbildningar som statsbidraget för regionalt yrkesvux har använts till under 2020 samt hur det använts uppdelat på kön, ålder, tidigare utbildningsnivå, andel utrikes och inrikes födda och, för utrikes födda, vistelsetid i Sverige. I del 3 redovisar vi elevernas etablering på arbetsmarknaden 2019 efter att de avslutat utbildningar som finansierats med statsbidraget 2018.

Om statistiken

Statistiken som vi presenterar grundar sig i de uppgifter som de samverkande kommunerna skickar in till Skolverket i samband med att de redovisar nyttjandet av statsbidraget. Uppgifterna kombineras med bakgrundsinformation om eleverna och om elevernas etableringsstatus, uppgifter vi hämtar från Statistiska centralbyrån (SCB). För att relatera den statsbidragsfinansierade utbildningen med all yrkesutbildning i komvux presenterar vi även uppgifter från registret över alla elever och kursdeltagare i komvux.

I löpande text avrundas sifferuppgifterna till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 15 455 elever anges som 15 500. Alla beräkningar utgår fortfarande från ej avrundade siffror.

Beskrivning av populationen

I del 2 utgörs populationen av de elever som läst kurser som huvudmännen finansierat med statsbidraget för regionalt yrkesvux under 2020.

Kommunernas medfinansiering räknas inte med i det som beskrivs som statsbidragsfinansierad utbildning även om staten under 2020 ersatt kommunerna

för stora delar av medfinansieringen. Detta för att redovisningen ska vara jämförbar med tidigare uppföljningar, där den medfinansierade utbildningen enbart ingått som en del av den totala yrkesinriktade utbildningen i komvux.

Totalt uppgår antalet elever i del 2 till 59 800 som läst en eller flera statsbidragsfinansierade kurser under året (ej inkluderat den medfinansierade utbildningen).

I del 3 utgörs populationen av de elever som läst kurser som huvudmännen finansierat med statsbidraget för regionalt yrkesvux under 2018 och som avslutat komvux efter det året, totalt 15 500 elever. Det innebär att eleverna inte förekommer som registrerade på någon ytterligare kurs under den närmast följande tvåårsperioden, det vill säga 2019 och 2020. I uppföljningen redogör vi för de här elevernas etableringsstatus år 2019, vilket är det senaste året som det finns uppgifter om etableringsstatus.

Måttet etableringsstatus

I del 3 använder vi måttet *etableringsstatus*. Det här måttet används även i Skolverkets uppföljning av gymnasieungdomars etablering efter avslutade gymnasiestudier.⁵ Grunden för etableringsmålet finns i Statistiska centralbyråns (SCB) LISA-databas som innehåller individbaserade uppgifter från flera olika datakällor. Klassificeringen bygger på information om en individs sysselsättning och arbetsinkomst, men hänsyn tas även till eventuella arbetslöshetsperioder. De senast tillgängliga uppgifterna om etableringsstatus för den här uppföljningen avser 2019. Etableringsstatus består av följande sex kategorier:

Tabell 1. Etableringsstatus

Etableringsstatus	Förklaring
Etablerad	Förvärvsinkomst över en viss nivå. För 2019 är gränsen 17 200 kr i månaden i genomsnitt under året. Kan även ha studerat under året.
Osäker ställning	Relativt låg förvärvsinkomst alternativt att personen har varit öppet arbetslös under året. Har inte studerat under året.
Svag ställning	Låg förvärvsinkomst alternativt heltidsarbetslöshet under en stor del av året. Har inte studerat under året.
Högskolestuderande	Högskolestudier. Kan ha arbetat en del av året.
Övriga studier	Andra typer av studier. Kan ha arbetat en del av året.
Varken arbete eller studier	Ingen förvärvsinkomst. Inga studier.

⁵ Skolverket (2021) *Etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2019 efter gymnasieskola*.

Måttet etableringsstatus finns i två varianter. Ett som används för uppföljning av examinerade från yrkeshögskolan, universitet och högskola, och ett som används för gymnasieskolan. I uppföljningen av etablering efter komvux använder vi samma mått och inkomstgränser som vid uppföljningen av ungdomar från gymnasieskolan, eftersom båda skolformerna ger likvärdiga yrkesmässiga kvalifikationer.

I bilaga 1 finns en detaljerad teknisk redogörelse av vad som ingår i måttet och hur det har beräknats.

2. Uppföljning av utbildningar som finansierats med statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning 2020

I denna del av promemorian redovisar vi vilka utbildningar som statsbidraget för regionalt yrkesvux har använts till under 2020 och hur det använts uppdelat på kön, ålder, tidigare utbildningsnivå, andel utrikes och inrikes födda och, för utrikes födda, vistelsetid i Sverige. Redovisningen avser i huvudsak elever och utbildningsplatser som finansieras med statsbidraget för regionalt yrkesvux, men eftersom den statsbidragsfinansierade utbildningen utgör en delmängd av den sammanlagda yrkesinriktade utbildningen inom komvux redovisar vi även vissa uppgifter om den totala mängden yrkesinriktad utbildning. Syftet är att tydliggöra relationen mellan statsbidragsfinansierad utbildning och övrig utbildning i komvux samt att ge en helhetsbild över yrkesinriktad utbildning i komvux. I den totala mängden yrkesinriktad komvuxutbildning finns den del av regionalt yrkesvux som räknas till medfinansieringen.

Resultaten jämförs, där det är möjligt, med tidigare uppföljningar av regionalt yrkesvux.

Vissa osäkerheter gällande personnummer rapporterade i statsbidragsredovisningen

För att kunna följa vilka elever och vilka kurser som kommunerna har finansierat med statsbidraget redovisar kommunerna dessa uppgifter i samband med att de redovisar hur mycket bidrag de har använt under året. Utöver den här redovisningen rapporterar även alla huvudmän inom komvux uppgifter om den sammanlagda utbildningen som man genomfört under föregående år. Den rapporteringen innehåller bland annat uppgifter om personer, kurser, omfattning och betyg och ligger till grund för registret över elever och kursdeltagare. Då regionalt yrkesvux är en del av den totala mängd vuxenutbildning som genomförts ska uppgifterna som kommunerna redovisat för statsbidraget återfinnas i registret för alla elever och kursdeltagare för samma år. När vi jämför de här två rapporteringarna finns dock vissa skillnader. Ungefär 1 880 individer i kommunernas statsbidragsredovisning för 2020, motsvarande 3 procent av individerna, återfinns inte i registret över elever och kursdeltagare för 2020. Det finns även ett fåtal ogiltiga personnummer och exempel på när eleverna återfinns i båda redovisningarna men där kurserna de läst inte överensstämmer. Orsakerna till dessa skillnader är inte kända. Bidragande orsaker kan vara att tidpunkterna för insamling och rapportering kommun skiljer sig åt mellan de två insamlingarna. Detta kan till exempel ha bidragit till att kurser som egentligen

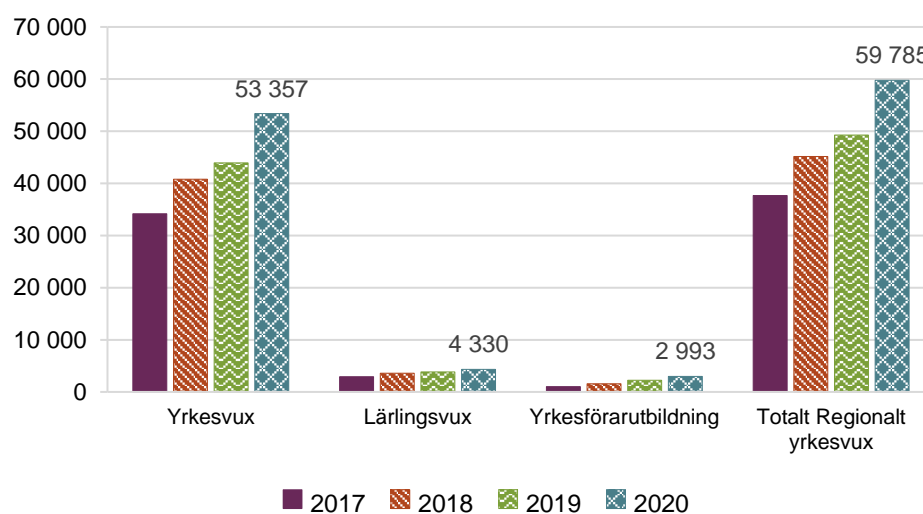
bedrivits under ett annat kalenderår felaktigt rapporterats i statsbidragsredovisningen.

Antal elever och deltagare i statsbidragsfinansierad regional yrkesinriktad vuxenutbildning

Antalet elever som läst statsbidragsfinansierade kurser inom regionalt yrkesvux har ökat med 59 procent från 2017 till 2020, från 37 700 elever 2017 till 59 800 elever 2020. Den största procentuella ökningen av elevantalet finns inom statsbidraget för yrkesförarutbildningen, där eleverna nästan tredubblats under åren.

En anledning till ökningen av antalet elever är att bidraget vuxit under åren. 2017 hade Skolverket knappt 1 400 miljoner kronor att fördela, 2020 uppgick bidraget till 2 320 miljoner kronor.⁶ Ser man till den del av bidraget som har kunnat betalas ut för yrkesförarutbildning har den delen ökat från drygt 65 miljoner kronor som var avsatta för 2017 till cirka 208 miljoner kronor för 2020 (när anslaget för regionalt yrkesvux fördelades proportionerligt utifrån söktrycket).

Diagram 1. Antal elever inom statsbidragsfinansierad regional yrkesinriktad vuxenutbildning 2017–2020.⁷

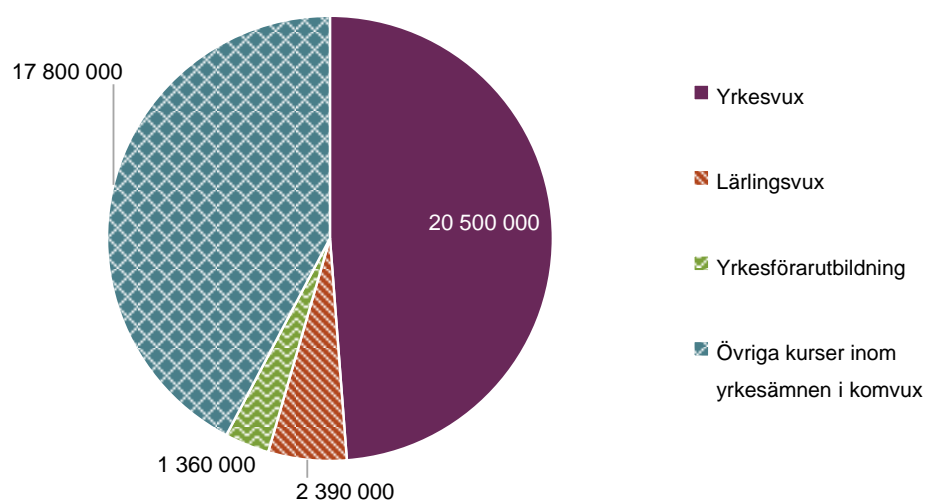
Även den totala mängden yrkesutbildning – statsbidragsfinansierad utbildning, medfinansiering, och utbildning som är kommunalt finansierad – har ökat. Den procentuella förändringen i det totala elevantalet är dock mindre än förändringen i den statsbidragsfinansierade utbildningen. Totalt antal elever som läst minst en yrkeskurs ökade med 25 procent från 2017 till 2020.

⁶ Beloppet för 2020 är exklusive de 675 miljoner kronor som betalades ut enligt förordning (2020:592) om extra statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning, bland annat till ersättning för medfinansiering.

⁷ Då vissa individer har läst inom fler än ett av bidragen under samma år summerar inte de enskilda bidragen till totalen.

I diagram 2 redovisar vi förhållandet i poäng mellan de olika delarna av regionalt yrkesvux och resterande yrkesutbildning i komvux under 2020. Det är en större andel av all yrkesutbildning som genomförts inom ramen för yrkesvux, lärlingsvux och yrkesförare. 58 procent av all yrkesutbildning finansierades med statsbidrag och 42 procent inom ramen för medfinansieringen.

Diagram 2. Antal poäng inom statsbidraget respektive övrig yrkesutbildning för vuxna 2020

Yrkesinriktningar i regionalt yrkesvux

I tabell 2 redovisar vi vilka yrkesinriktningar om minst 100 poäng som eleverna med statsbidragsfinansierad utbildning studerade under 2020. Eleverna har kategoriserats i den yrkesinriktning som motsvarar de kurser de har läst under 2020.⁸ För att hamna i en viss inriktning ska eleven ha läst minst 100 poäng inom kurser som motsvarar innehållet i ett nationellt yrkesprogram i gymnasieskolan. Detta gäller med undantag för uppgiften om inriktningar inom yrkesförarutbildningen där kategoriseringen kommer från kommunernas statsbidragsrapportering. Kategorin ”övriga kombinationer” avser elever som har läst minst 100 poäng yrkeskurser men som inte kan hänföras till en enskild inriktning. Skillnaden i antal elever mellan tabell 2 och diagram 1 beror på att tabell 2 inte innehåller elever som läst under 100 poäng i yrkeskurser eller de elever och kurstillfällen som inte rapporterats i registret över elever och kursdeltagare i komvux.

I och med att det är fler elever som tar del av statsbidragsfinansierad utbildning är det även fler elever som läser i de flesta olika yrkesinriktningarna, jämfört med tidigare år. De flesta yrkesinriktningar inom yrkesvux har ökat i antal med undantag för hotell och turism, naturbruk, fordon och transport samt restaurang

⁸ Kategoriseringen utgår från de kurser som eleverna har läst enligt registret över elever och kursdeltagare i komvux 2020. Kurserna kan både vara statsbidragsfinansierade och finansierade av kommunerna själva. Anledningen till att nyttja det ordinarie registret är att vi kan kategorisera fler elever till de olika yrkesinriktningarna och att det bättre speglar elevens hela utbildning under året, jämfört med att enbart utgå från kurserna redovisade för statsbidraget.

och livsmedel. Inom yrkesvux är vård och omsorg den vanligaste inriktningen, en tredjedel av eleverna läste mot den inriktningen under 2020. Den näst vanligaste kategorin är barn och fritid som 15 procent av eleverna läste mot. Inom lärlingsvux är barn och fritid den vanligaste, följt av restaurang och livsmedel. Fördelningen mellan de olika yrkesinriktningarna är likartad som 2019 även om vi har fler elever vars inriktning vi inte kan kategorisera. Inom yrkesförarutbildningen har antalet utbildade ökat från 2019. Framför allt är det godstransportutbildningarna som har ökat. Den långa godstransportutbildningen är den vanligaste med 1 040 utbildningsplatser.

Tabell 2. Elever fördelat på yrkesinriktningar inom regional yrkesinriktad vuxenutbildning 2019 och 2020

	2019		2020	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Yrkesvux	38 757	100	45 894	100
Bygg och anläggning	1 324	3	1 761	4
Barn och fritid	5 828	15	6 672	15
El och energi	1 845	5	2 513	5
Fordon och transport	1 305	3	1 245	3
Handel och administration	2 087	5	2 597	6
Hotell och turism	207	1	182	0
Hantverk	969	3	1 118	2
Industriteknisk	2 146	6	2 416	5
Naturbruk	777	2	767	2
Restaurang och livsmedel	2 055	5	2 043	4
VVS och fastighet	1 239	3	1 360	3
Vård och omsorg	13 036	34	15 073	33
Övriga kombinationer	5 939	15	8 147	18
Lärlingsvux	3 572	100	3 918	100
Bygg och anläggning	281	8	259	7
Barn och fritid	874	24	970	25
El och energi	26	1	34	1
Fordon och transport	176	5	152	4
Handel och administration	94	3	147	4
Hotell och turism	126	4	89	2
Hantverk	105	3	155	4
Industriteknisk	95	3	122	3
Naturbruk	71	2	50	1

Restaurang och livsmedel	500	14	585	15
VVS och fastighet	101	3	109	3
Vård och omsorg	372	10	416	11
Övriga kombinationer	751	21	830	21
Yrkesförarutbildning⁹	1 577	100	1 993	100
Persontransport 500 poäng	722	46	753	38
Godstransport 800 poäng	744	47	1042	52
Godstransport 600 poäng	111	7	198	10

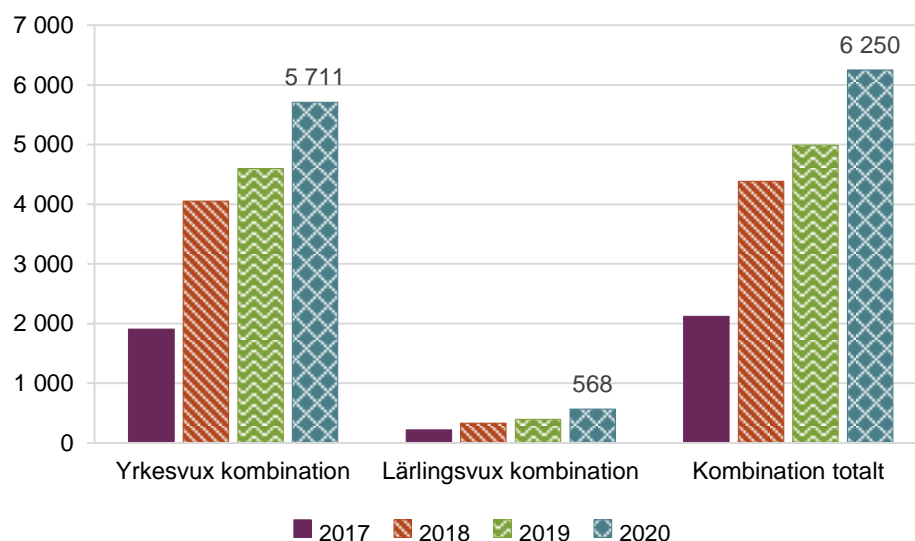
Det finns inga stora skillnader när vi jämför fördelningen mellan yrkesinriktningarna i tabellen ovan med den fördelning som gäller för all yrkesinriktad utbildning på komvux. Ser vi till all yrkesinriktad vuxenutbildning under 2020 är vård och omsorg och barn och fritid fortfarande de vanligaste inriktningarna. Andelen som läst mot vård och omsorg totalt sett är dock ett par procentenheter högre jämfört med den i tabell 2: 36 procent jämfört med 33 procent. I stället är inriktningar som el och energi och industriteknik ett par procentenheter vanligare bland eleverna i statsbidragsfinansierad utbildning än för samtliga elever.

Antal elever som läst yrkesvux eller lärlingsvux i kombination med svenska för invandrare eller svenska som andraspråk

I regionalt yrkesvux ska elever kunna läsa en yrkesutbildning kombinerat med att de läser svenska för invandare (sfi) eller svenska som andraspråk (sva) Dessa så kallade kombinationsutbildningar anordnas både inom yrkesvux och lärlingsvux. I diagram 3 presenterar vi antal elever som läste dessa utbildningar från 2017 till 2020. Under 2020 var det totalt 6 250 elever som läste en kombinationsutbildning, ett trettiotal individer finns redovisade inom både yrkesvux och lärlingsvux. Antalet elever har ökat årligen från 2017 även om andelen elever som läser en kombinationsutbildning har varit mer eller mindre konstant de senaste tre åren. Drygt 10 procent av eleverna inom yrkesvux och lärlingsvux läste en kombinationsutbildning under 2020.

⁹ I förra årets PM (2020:1377) redovisade vi felaktiga siffror för antal genomförda yrkesförarutbildningar. Siffrorna för 2019 har uppdaterats i detta pm.

Diagram 3. Antal elever i yrkesvux respektive lärlingsvux som läser i kombination med sfi eller sva 2017–2020

Bakgrundsinformation om eleverna

I det här avsnittet presenterar vi statistik om elevernas bakgrund: kön, ålder, tidigare utbildningsnivå, andel utrikes och inrikes födda och, för utrikes födda, vistelsetid i Sverige.

Fördelningen kvinnor och män inom regionalt yrkesvux 2020 liknar fördelningen under 2019. Det är fler kvinnor än män, totalt 57 procent är kvinnor och 43 procent är män. Inom yrkesförutbildningen är 21 procent kvinnor och 79 procent är män. Andelen kvinnor inom yrkesförutbildningarna har ökat ett par procentenheter jämfört med bidragsåret 2019.

Tabell 3. Antal och andel kvinnor och män inom statsbidragsfinansierad regional yrkesinriktad vuxenutbildning 2018 till 2020.

	2018		2019		2020	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Yrkesvux						
Kvinnor	26 137	64	26 095	59	31 249	59
Män	14 684	36	17 851	41	22 108	41
Lärlingsvux						
Kvinnor	2 141	60	2 195	57	2 338	54
Män	1 438	40	1 628	43	1 992	46
Yrkesförutbildning						
Kvinnor	282	18	399	18	624	21
Män	1 302	82	1 810	82	2 367	79

Totalt						
Kvinnor	28 193	62	28 486	58	33 944	57
Män	16 983	38	20 793	42	25 839	43

Könsfördelningen i den statsbidragsfinansierade utbildningen skiljer sig något mot fördelningen i yrkesutbildningen totalt. Fördelningen i all yrkesutbildning i komvux 2020 var 63 procent kvinnor och 37 procent män. Jämfört med all yrkesutbildning är det alltså en större andel män inom den statsbidragsfinansierade utbildningen. Skillnaden återspeglas i det faktum att den statsbidragsfinansierade utbildningen i något högre grad utgörs av traditionellt mer mansdominerade yrkesinriktningar.

Den genomsnittliga åldern för eleverna som läst de statsbidragsfinansierade utbildningarna under 2020 var 32 år, vilket är i stort sett samma som den genomsnittliga ålder för alla elever som läst yrkesinriktad utbildning under 2020.

Tabell 4. Antal elever inom olika åldersgrupper, regionalt yrkesvux 2020

	-24 år	25-29 år	30-34 år	35-44 år	45-år
Yrkesvux	14 861	10 429	8 112	12 027	7 928
Lärlingsvux	1 432	770	655	924	549
Yrkesförarutbildning	631	605	518	736	503
Totalt	16 699	11 623	9 130	13 482	8 851

I tabell 5 redogör vi för antalet och andelen elever som är utrikes respektive inrikes födda bland dem som läste statsbidragsfinansierade kurser under 2019 och 2020. Det är något fler elever som är födda utomlands än i Sverige, 52 procent jämfört med 48 procent. Det är i stort sett samma fördelning som under 2019. Inom lärling- och förarutbildning är andelen utlandsfödda elever högre än inom yrkesvux. Det är en något högre andel elever i den statsbidragsfinansierade utbildningen som är utlandsfödda jämfört med all yrkesinriktad utbildning i komvux där andelen utlandsfödda är 50 procent.

Ser vi till de utlandsfödda eleverna 2020 finns det en variation i hur länge de har varit i Sverige. 37 procent av eleverna har varit fyra eller färre år i Sverige, 27 procent har varit fem till åtta år och 35 procent av eleverna har varit nio eller fler år i landet.

Tabell 5. Antal och andel elever som är födda i Sverige respektive utomlands 2019 och 2020

	2019		2020	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Yrkesvux				
Född i Sverige	20 497	47	25 414	48
Född utomlands	23 449	53	27 729	52
Lärlingsvux				
Född i Sverige	1 771	46	1 897	44
Född utomlands	2 052	54	2 413	56
Yrkesförare				
Född i Sverige	914	41	1 303	44
Född utomlands	1 295	59	1 682	56
Totalt				
Född i Sverige	22 965	47	28 326	48
Född utomlands	26 314	53	31 219	52

I tabell 6 redovisar vi eleverna fördelade efter utbildningsbakgrund. Utbildningsbakgrunden redovisas i tre kategorier, högst förgymnasial utbildning, gymnasial samt eftergymnasial utbildning. Det vanligaste är att elevernas högsta utbildning före regionalt yrkesvux var en gymnasial utbildning. Drygt 60 procent av eleverna hade gymnasial utbildning innan de påbörjade sina studier på komvux. Fördelningen i utbildningsbakgrund är relativt lika över de olika bidragen. Eleverna i lärlingsvux har en något lägre utbildningsnivå innan studierna än vad som gäller inom yrkesvux och yrkesförare.

Tabell 6. Elevernas högsta utbildningsnivå innan komvux-studierna, regionalt yrkesvux 2019 och 2020

	2019		2020	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Yrkesvux				
Eftergymnasial	7 978	18	9 902	19
Gymnasial	26 694	61	33 184	62
Förgymnasial	7 475	17	8 421	16
Uppgift saknas	1 799	4	1 850	3
Lärlingsvux				
Eftergymnasial	569	15	604	14

Gymnasial	2 259	59	2 601	60
Förgymnasial	772	20	877	20
Uppgift saknas	223	6	248	6
Yrkesföreare				
Eftergymnasial	464	21	561	19
Gymnasial	1 300	59	1 845	62
Förgymnasial	417	19	554	19
Uppgift saknas	28	1	33	1
Total				
Eftergymnasial	8 874	18	10 911	18
Gymnasial	29 856	61	37 109	62
Förgymnasial	8 515	17	9 658	16
Uppgift saknas	2 034	4	2 107	4

3. Etablering på arbetsmarknaden efter utbildningar som finansierats med statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning

I denna del redovisar vi elevernas etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier efter att de avslutat utbildningar som finansierats med statsbidraget för regionalt yrkesvux.¹⁰ Uppföljningen omfattar elever som redovisats i statsbidragsredovisningen för 2018 och som avslutade sina studier i gymnasial komvux det året.¹¹ Deras aktivitet på arbetsmarknaden under 2019 har följts upp med hjälp av arbetsmarknadsstatistik från SCB och den uppföljningsmodell som Skolverket använder för uppföljning av elevers etablering efter avslutade studier i komvux.

Den statsbidragsfinansierade utbildningen utgör en delmängd av den totala yrkesinriktade utbildning som bedrivs inom komvux. Med anledning av detta redovisas en del statistik för både statsbidragsfinansierade yrkesutbildning och all yrkesinriktad utbildning inom komvux. Syftet är att tydliggöra relationen mellan statsbidragsfinansierad yrkesutbildning och övrig yrkesutbildning i komvux, samt att ge en helhetsbild av vilken typ av sysselsättning eleverna har efter avslutad yrkesutbildning inom komvux.

Antalet elever uppdelat på inriktning och kön

Totalt ingår 15 500 elever i uppföljningen. Detta är enbart en tredjedel av de drygt 45 000 eleverna som under 2018 deltog i statsbidragsfinansierad utbildning inom regionalt yrkesvux. Det beror på att majoriteten av eleverna inte avslutade sina studier under 2018 utan har fortsatt inom komvux även under 2019 och 2020.

Även om program inte väljs i någon formell mening inom komvux på gymnasial nivå läser många elever i praktiken en sådan kombination av kurser att det till stora delar motsvarar innehållet i till exempel ett visst nationellt yrkesprogram. Inom regionalt yrkesvux ska dessutom kommunerna erbjuda så kallade sammanhållna yrkesutbildningar, som just är en kombination av kurser relevanta för ett yrkesområde. Vi har kategoriserat kurserna som eleverna har läst enligt vad som motsvarar de nationella yrkesprogram i gymnasieskolan, totalt 12 yrkesinriktningar.¹² Vi har summerat poängen på yrkeskurser som tillhör en viss inriktning för de tre åren som föregick att respektive elev avslutade sina studier.

¹⁰ Vi redovisar motsvarande uppgifter för komvux i promemorian Skolverket (2021) *Etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier efter avslutad kommunal vuxenutbildning åren 2018–2019*.

¹¹ Uppföljningspopulation är avgränsad till elever som gått minst en kurs som huvudmannakommunen har rapporterat att statsbidragsfinansiering använts för.

¹² De 12 yrkesinriktningarna är barn och fritid, bygg och anläggning, el och energi, fordon och transport, handel och administration, hantverk, hotell och turism, industriteknik, naturbruk, restaurang och livsmedel, VVS och fastighet samt vård och omsorg.

Eleven har därefter kategoriserats inom den yrkesinriktning där den har flest antal genomförda poäng.¹³

I tabell 7 redovisas eleverna efter vilken yrkesinriktning och omfattning på studierna som de har deltagit i under perioden 2016 – 2018. Av tabellen framgår att det var fler kvinnor än män som läste statsbidragsfinansierade kurser och som avslutade sina studier 2018, 60 procent var kvinnor och 40 procent var män. Nästan hälften av eleverna har läst en längre yrkesinriktning, minst 800 poäng. Ungefär en femtedel av eleverna har läst en kortare yrkesinriktning (400 – 799 poäng). Den vanligaste yrkesinriktningen var vård och omsorg, 38 procent av eleverna som läst en yrkesinriktning om minst 400 poäng har läst inriktningen vård och omsorg. Den näst vanligaste inriktningen var barn och fritid, vilken 16 procent av eleverna läste.

Tabell 7. Elever som avslutade sina studier i regionalt yrkesvux och gymnasial komvux 2018 fördelat efter inriktning, omfattning och kön.

Inriktning på studierna	Totalt (antal)	Kvinnor (antal)	Män (antal)
Samtliga	15 455	9 284	6 171
Mindre än 400 poäng	3 479	2 081	1 398
Lika mycket yrkeskurser som teoretiska kurser minst 400 poäng	427	294	133
Huvudsak teoretiska kurser, minst 400 poäng	328	193	135
Huvudsak yrkeskurser minst 400 poäng	693	320	373
Yrkesinriktning, minst 800 poäng	7 516	4 777	2 739
Barn och fritid	1 293	1 202	91
Bygg och anläggning	526	93	433
El och energi	386	46	340
Fordon och transport	430	85	345
Handel och administration	58	40	18
Hantverk	214	169	45
Hotell och turism	18	17	1
Industriteknik	301	51	250
Naturbruk	69	49	20
Restaurang och livsmedel	613	386	227
VVS och fastighet	399	31	368
Vård och omsorg	3 209	2 608	601
Yrkesinriktning, 400 - 799 poäng	3 012	1 619	1 393
Barn och fritid	442	394	48

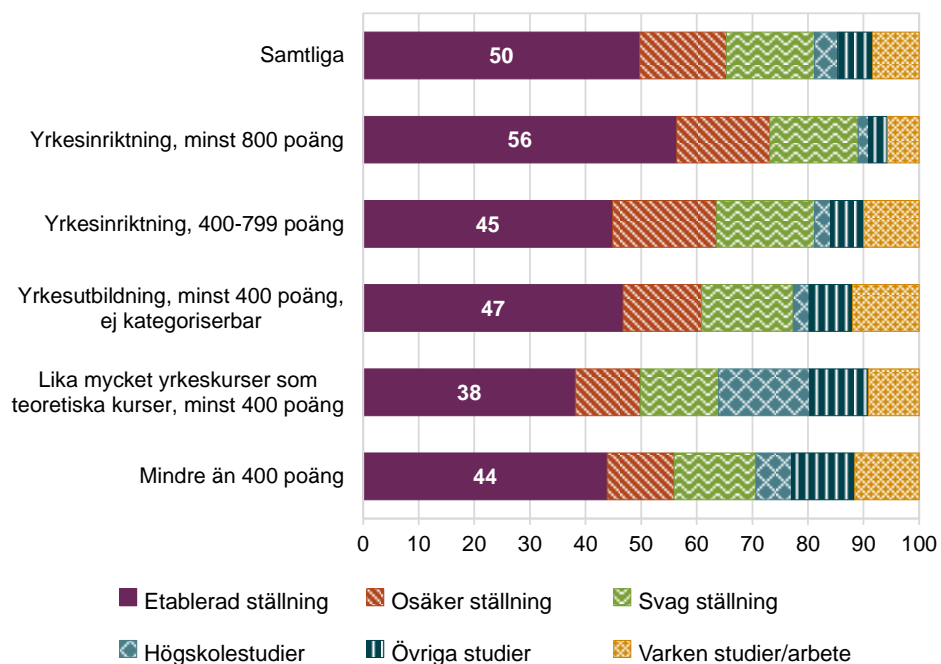
¹³ Alla kurser som eleven har läst behöver inte vara statsbidragsfinansierade

Bygg och anläggning	155	27	128
El och energi	126	9	117
Fordon och transport	611	88	523
Handel och administration	292	228	64
Hantverk	60	45	15
Hotell och turism	14	10	4
Industri teknik	140	24	116
Naturbruk	90	59	31
Restaurang och livsmedel	211	134	77
VVS och fastighet	112	6	106
Vård och omsorg	759	595	164

Etableringsstatus efter avslutade studier

Av de elever som deltog i statsbidragsfinansierad utbildning och avslutade komvux 2018 hade hälften en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter studierna. Sett till arbetsmarknadsanknytning i en vidare bemärkelse, det vill säga även inkluderat de som hade en osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden, hade 81 procent av eleverna någon form av anknytning till arbetsmarknaden året efter avslutade studier. Diagram 4 visar elevernas etablering året efter avslutade studier uppdelat på hur många poäng de har läst och om de har läst en yrkesinriktning eller inte. De elever som läst mot en längre yrkesinriktning är etablerade på arbetsmarknaden i högre utsträckning jämfört med de andra grupperingarna. Av de som läst en kortare yrkesinriktning hade 45 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden året efter.

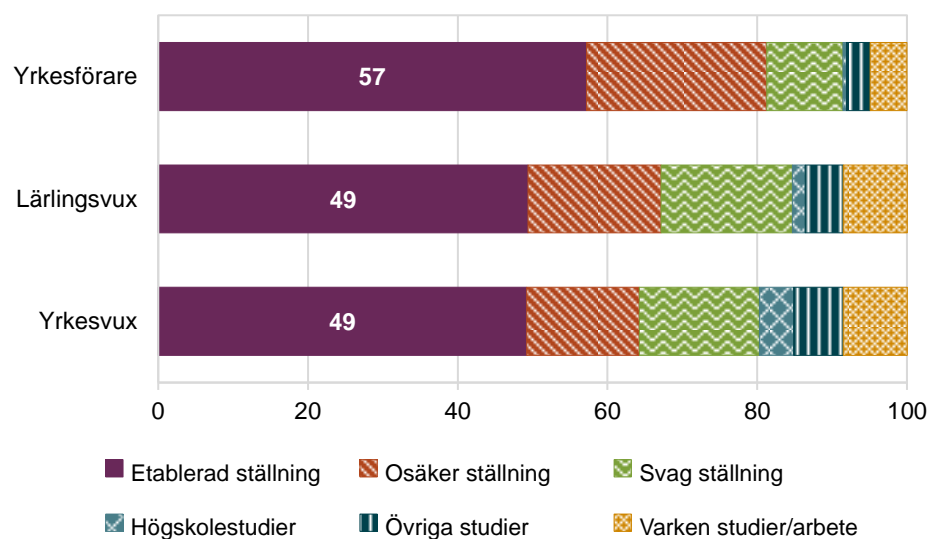
Diagram 4. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning i komvux 2018, elever med statsbidragsfinansierad yrkesutbildning.

Etableringsstatus per bidrag

Av bidragen inom regionalt yrkesvux är det eleverna som avslutade en yrkesförarutbildning som är etablerade i högst utsträckning. 57 procent av eleverna som avslutade sin yrkesförarutbildning 2018 hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden året därpå. Inom både yrkesvux och lärlingsvux är 49 procent av eleverna etablerade på arbetsmarknaden året efter de avslutade sina studier.

Diagram 5. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning inom respektive bidrag 2018.

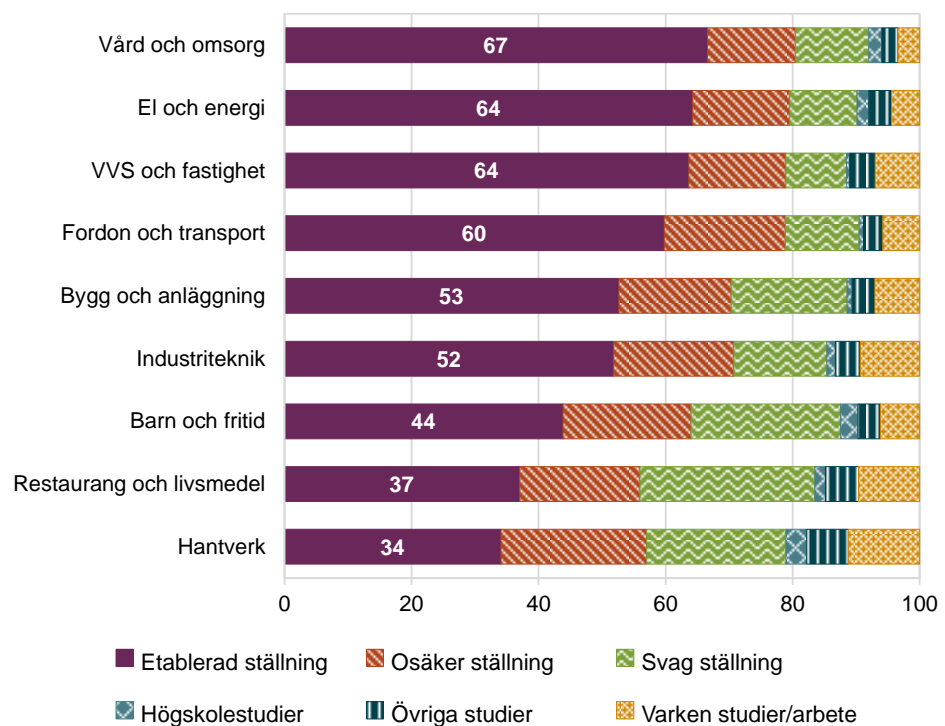

Etableringsstatus per yrkesinriktning

I diagram 6 och 7 redovisar vi etableringsstatus per yrkesinriktning och studieomfattning.¹⁴ Den ena gruppen har motsvarande ett halvt till högst ett års heltidsstudier (400–799 poäng) och den andra gruppen har motsvarande minst ett års heltidsstudier (800 poäng) eller mer. Det här är samma kategorisering och uppföljning som vi gör årligen för all kommunal yrkesutbildning för vuxna (där statsbidragsfinansierade kurser utgör en delmängd).¹⁵

Det finns en relativt stor skillnad i etableringsstatus mellan de olika yrkesinriktningarna. Elever som läste en längre utbildning med inriktning mot vård och omsorg, el och energi och VVS och fastighet var etablerade i högst utsträckning, över 60 procent av de här eleverna hade en etablerad ställning året efter de avslutade sina studier. I andra änden av skalan har vi elever som läst restaurang och livsmedel samt hantverk, där cirka en tredjedel var etablerade året efter avslutade studier. Elever som läst en längre yrkesutbildning är generellt sett etablerade i högre utsträckning än elever som läst en kortare yrkesutbildning.

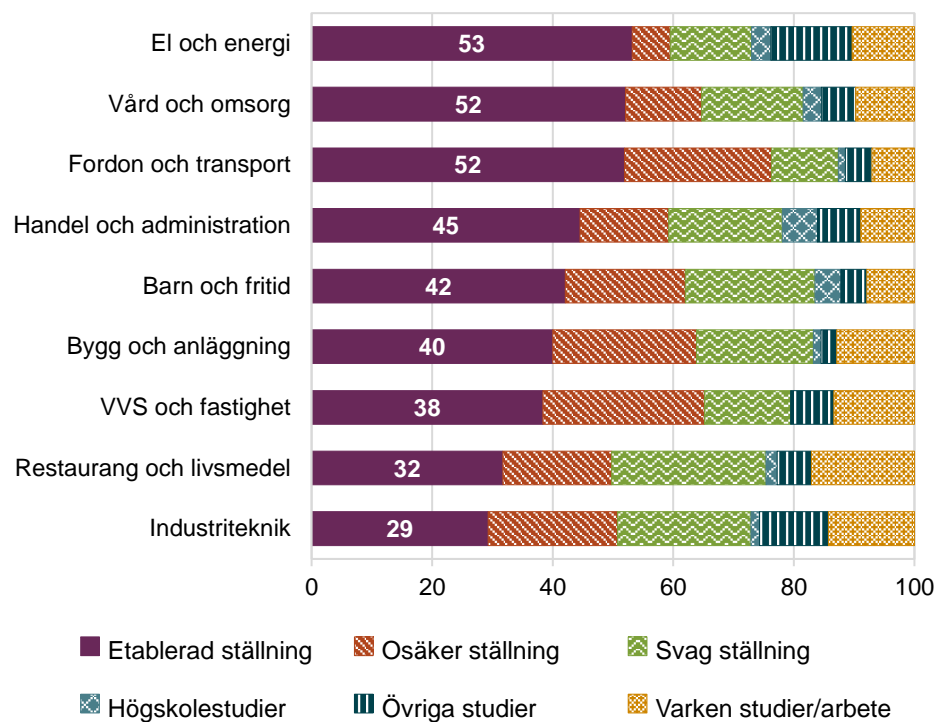
Diagram 6. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning i komvux 2018. Yrkesinriktningar minst 800 poäng. Elever med statsbidragsfinansierad yrkesutbildning.

¹⁴ Yrkesinriktningar med färre än 100 elever har utslutits ur diagrammen.

¹⁵ Se Skolverket (2021) *Etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier efter avslutad kommunal vuxenutbildning åren 2018–2019*.

Diagram 7. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning i komvux 2018. Yrkesinriktningar 400–799 poäng. Elever med statsbidragsfinansierad yrkesutbildning.

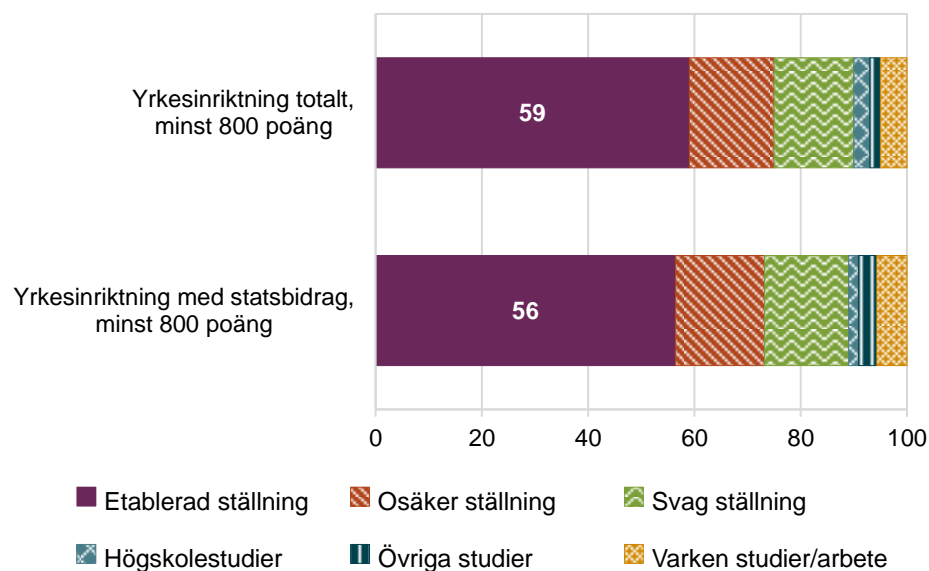
Statsbidragsfinansierad utbildning och annan yrkesutbildning i komvux

Etableringen för eleverna som har studerat inom den statsbidragsfinansierade yrkesutbildningen liknar resultaten för samtliga elever som avslutade en yrkesutbildning i komvux under samma år. I diagram 8 jämförs eleverna som läst yrkesinriktning med kurser finansierade med statsbidraget med alla de som avslutade en yrkesinriktning samma år. Eleverna som har läst yrkesinriktad utbildning med statsbidraget är etablerade i något lägre utsträckning jämfört med totalen.

En anledning till skillnaden mellan eleverna som studerar på de statsbidragsfinansierade utbildningsplatserna och resterande elever kan vara att vårdutbildningarna, som ger högst andel etablerade individer, inte var riktigt lika vanliga bland de statsbidragsfinansierade utbildningarna. Jämför man respektive yrkesinriktning avviker inte etableringsstatusen för eleverna med statsbidragsfinansierad yrkesutbildningen från etableringsstatusen totalt sett. Det är väntat då det i praktiken inte bör vara någon skillnad på en yrkesutbildning som är helt eller delvis finansierad med statsbidraget och en utbildning som kommunen har finansierat själv.

I Skolverkets promemoria om etableringsstatus efter komvux finns mer ingående uppgifter om etableringsstatusen efter komvux och efter olika yrkesinriktningar.¹⁶

Diagram 8. Etableringsstatus ett år efter avslutad yrkesutbildning 2018 om minst 800 poäng. Elever som gått statsbidragsfinansierad utbildning och samtliga elever som har gått en yrkesutbildning med minst 800 poäng i komvux.

Kombination av yrkesutbildning och svenska för invandrare eller svenska som andraspråk

Statsbidraget för regionalt yrkesvux kan gå till yrkesutbildning som kombineras med utbildning i sfi eller sva. En del av statsbidraget har årligen avsatts till just de här utbildningarna, både inom yrkesvux och lärlingsvux. Under 2018 var det nästan 4 400 elever som deltog i en sådan utbildning, en fördubbling av antalet elever jämfört med 2017. Av de nära 4 400 eleverna som deltog i utbildningen 2018 var det 985 elever som även avslutade sina studier det året, cirka 40 procent av dem hade läst en längre yrkesinriktad utbildning och 25 procent hade läst en kortare yrkesinriktning.¹⁷ De här eleverna är totalt sett etablerade i lägre utsträckning jämfört med samtliga elever som avslutade regionalt yrkesvux 2018. Drygt en tredjedel av eleverna som avslutade kombinationsutbildning 2018 var etablerade året därpå. Men ser man till de elever som läst en längre yrkesinriktning i kombination med sfi eller sva var etableringen betydligt högre. I den här gruppen var nära hälften etablerade året därpå.

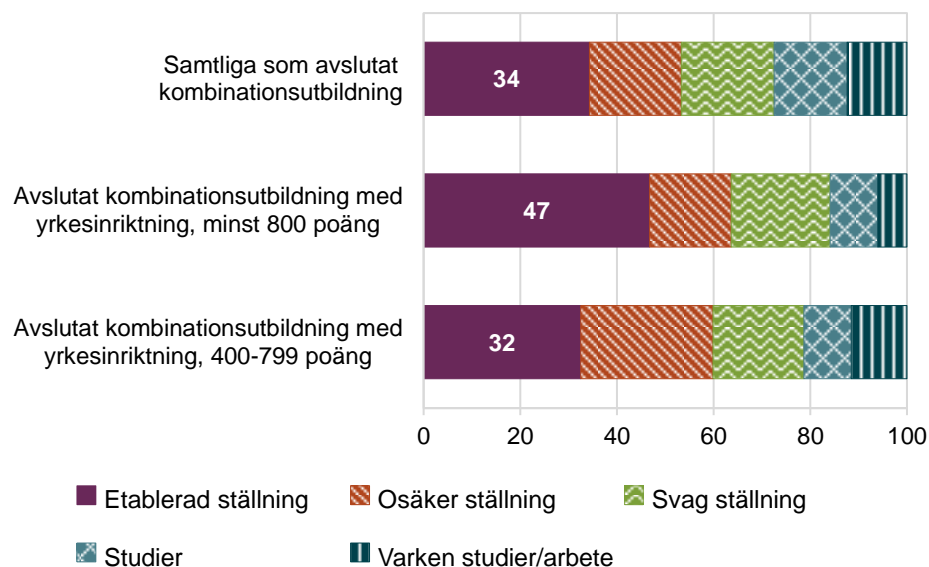
Även om andelen etablerade är lägre bland elever som läst en kombinationsutbildning än regionalt yrkesvux totalt sett, är andelen högre jämfört med elever som enbart läst sfi och avslutade sina sfi-studier 2018. Av samtliga

¹⁶ Se Skolverket (2021) Etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier efter avslutad kommunal vuxenutbildning åren 2018–2019.

¹⁷ Resterande elever har läst yrkesutbildning om mindre än 400 poäng, eller kurser som inte går att klassificera i en tydlig yrkesinriktning.

elever som avslutade sfi under 2018 var 25 procent etablerade på arbetsmarknaden året därpå och 18 procent varken studerade eller arbetade.¹⁸ Det är en relativt stor skillnad, speciellt jämfört med de som läst en längre yrkesinriktning samtidigt som de studerat sfi eller sva.

Diagram 9. Etableringsstatus ett år efter avslutade yrkesstudier i kombination med sfi eller sva 2018.

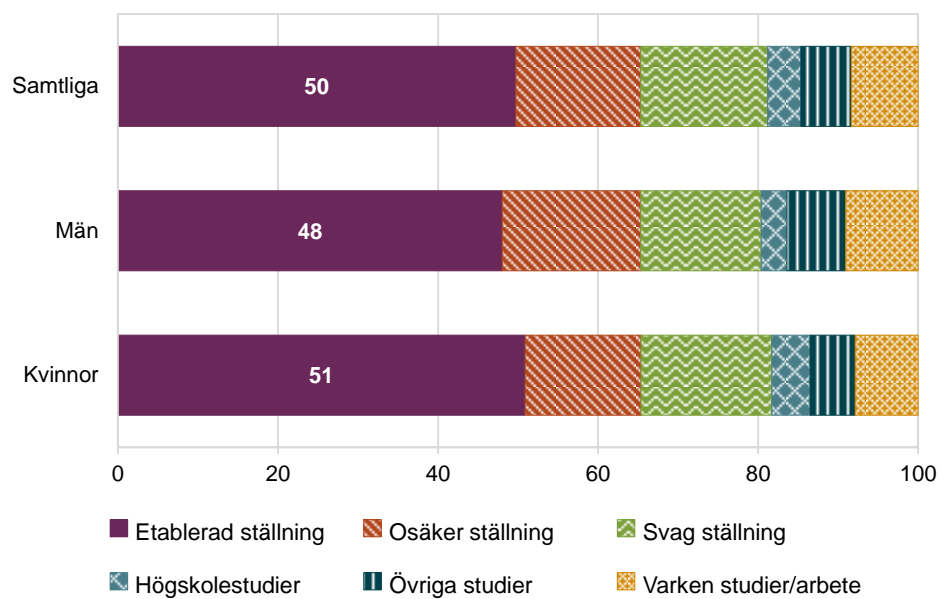
Etableringsstatus bland kvinnor och män

Kvinnor och män tenderar att välja olika inriktningar på sin yrkesutbildning. Som framgick av tabell 7 var det till exempel fler kvinnor i inriktningarna vård och omsorg samt barn och fritid, medan män oftare läste inom bygg och anläggning eller fordon och transport. Det var fler kvinnor som läste en yrkesutbildning med minst 800 poäng jämfört med männen, 64 procent var kvinnor.

Vad gäller etableringsstatus är kvinnor etablerade i något högre utsträckning. Att andelen etablerade kvinnor är något högre har ett samband med att kvinnorna i högre utsträckning har läst längre yrkesutbildningar (som tenderar att ge en högre etablering). Jämför man etableringsstatus mellan kvinnor och män som läst en utbildning med minst 800 poäng är etableringen liknande. Vid jämförelse mellan respektive yrkesinriktning finns det inte heller några större skillnader mellan kvinnor och män i etablering efter avslutad utbildning.

¹⁸ Skolverket (2021) Etableringen på arbetsmarknaden eller fortsatta studier efter avslutad kommunal vuxenutbildning åren 2018–2019.

Diagram 10. Etableringsstatus ett år efter avslutad utbildning i komvux 2018, elever med statsbidragsfinansierad yrkesutbildning. Uppdelat per kön.

Bilaga 1 – Etableringsstatus

Det centrala mått som används i statistiken är *etableringsstatus*. I tabellen ges mer information om definitionerna som gäller för de olika kategorierna.

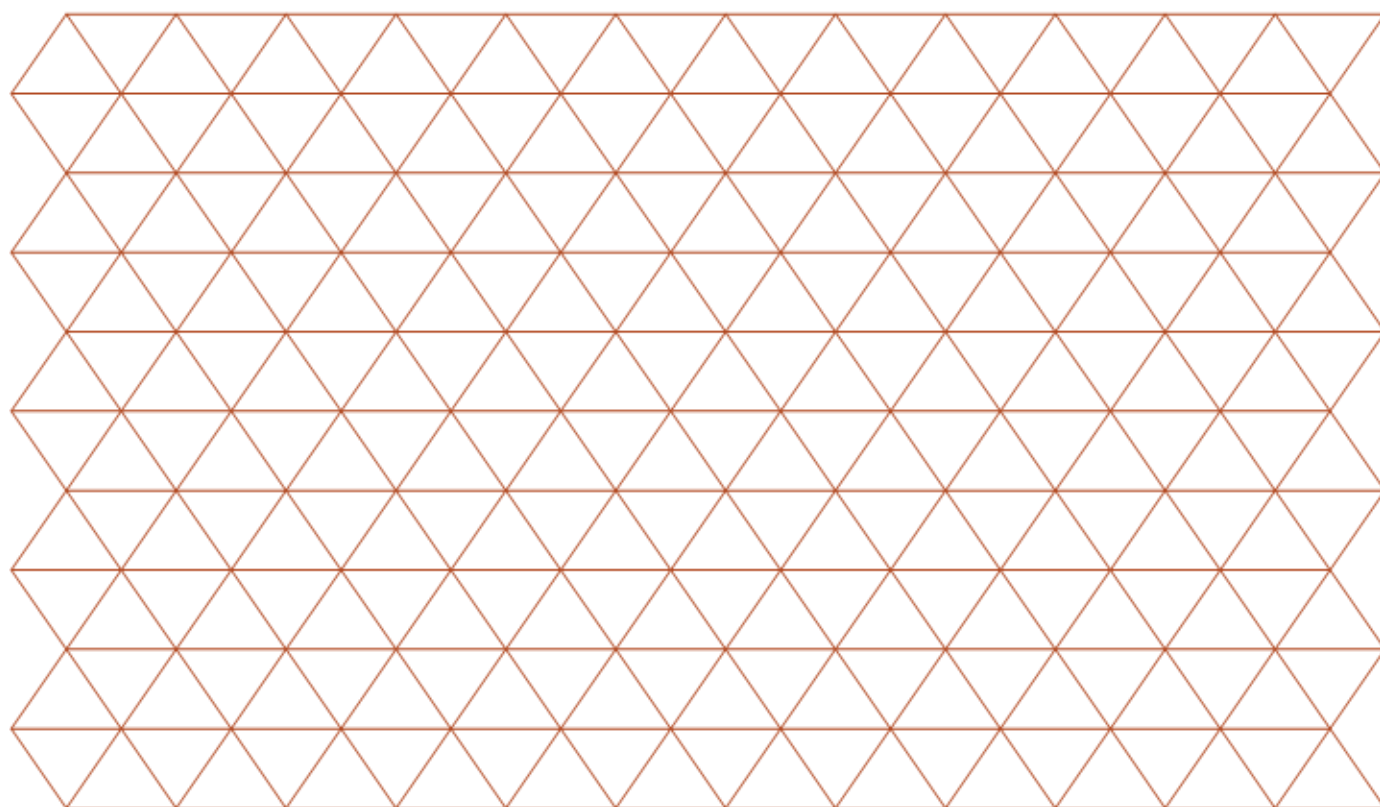
Villkor för kategorisering av personer enligt etableringsmättet.

Etableringsstatus	Förklaring
Etablerad	<ul style="list-style-type: none">• Förvärsinkomst på minst den övre inkomstgränsen• Sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad)• Ingen förekomst av arbetslöshet på hel-/deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier under året
Osäker ställning	<ul style="list-style-type: none">• Förvärsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen och upp till den övre inkomstgränsen• Inte klassificerad som studerande• ELLER• Förvärsinkomst på minst den övre inkomstgränsen och minst ett av följande villkor:• Under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, upp till 274 dagar,• Inte klassificerad som sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition• Inte klassificerad som studerande
Svag ställning	<ul style="list-style-type: none">• Förvärsinkomst upp till den lägre inkomstgränsen• Inte klassificerad som studerande• ELLER• Förvärsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen samt under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, mer än 274 dagar• Inte klassificerad som studerande
Högskolestuderande	<ul style="list-style-type: none">• Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen och har erhållit någon form av studiemedel samma år och/eller har avklarade högskolepoäng samma år• Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden• ELLER• Registrerad på högskolans forskarutbildning vårterminen eller höstterminen• Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden
Övriga studier	<ul style="list-style-type: none">• Erhållit någon form av studiemedel under aktuellt år eller har avklarade poäng från komvux under aktuellt år• Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden eller högskolestuderande
Varken arbete eller studier	<ul style="list-style-type: none">• Avsaknad av förvärsinkomst aktuellt år• Inte klassificerad som studerande

Källa: Komvux - Etableringsstatus – SCB beskrivning av etableringsmättet 2020.

Inkomstgränserna för åren 2017, 2018 och 2019:

- 2017: Lägre inkomstgräns 166 800 kr, högre inkomstgräns 197 100 kr
- 2018: Lägre inkomstgräns 171 300 kr, högre inkomstgräns 202 400 kr
- 2019: Lägre inkomstgräns 174 800 kr, högre inkomstgräns 206 500 kr

Skolverket

www.skolverket.se